Riihimäen Kolmoset ry:n tiedotuslehti

Rixun Kolmonen

Numero 2/2017 #82 19.10.2017

Riihimäen Kolmoset ry:n

SYYSKOKOUS

Tiistaina 14.11.2017

kello 18:30

Vihreä Talo,Pohjoinen Asemakatu 1

Esillä kerhon sääntömääräiset asiat, johon kuuluvat mm. tulevan vuoden toiminnan suunnittelu ja sen budjetointi.

TERVETULOA !

HUOMASITHAN, ETTÄ VUODEN 2017 JÄSEN-MAKSUKAAVAKE TULI KIRJEEN MUKANA ?

Tässä numerossa: FT8- modea ja muutakin huumaa Affenanmaalla

Puheenjohtajan horinoita

Olipas aloittaminen tällä kertaa vaikeaa. Vaihtoehtoina aloitukselle oli joko perinteiset kiitokset tai johdannolla aiheesta kuinka kerho ja hallitus toimii parhaiten. Kiitokset ajattelin siirtää loppuun ja toisesta ei pitkää tarinaa saa aikaiseksi kerran mielestäni asian voi kiteyttää neljään asiaan. Avoimuus, rehellisyys, kommunikointi sekä keskinäinen kunnioitus. Näillä saa toimimaan niin parisuhteen, hallituksen kuin kerhoillankin. Siinä vaiheessa, kun jostakin näistä alkaa tinkimään niin asiat alkavat mennä pieleen. Tästä ei kuitenkaan ole tarkoitus enempää saarnata. Toivottavasti jokainen voi katsoa peiliin ja sanoa toimineensa noiden arvojen mukaisesti.

Kun nyt tätä naputtelen, niin alkaa olla kulunut kaksi vuotta siitä, kun sain suuren kunnian toimia ehkä maailman hienoimman ja parhaimman kerhon puheenjohtajana. Kuten osa jo tietääkin, niin on tullut aika vaihtaa kerhomme puheenjohtajaa uusien kujeiden viedessä huomattavan osan vapaa-ajasta ihan toiseen suuntaan kuin radioiden suuntaan. Uskokaa tai älkää, niin allekirjoittanut otti ja sekaantui liikunnalliseen harrastukseen ja vieläpä näillä ikävuosilla. Zumba ja jooga sai sentään jäädä joskin niissä olisi saanut samaan tapaan paikat kipeäksi. Jos nyt jotakin hyvää niin saapa täydellisen vastakohdan tuota kautta töissä päivät istumiselle sekä radioiden vieressä kökkimiselle. Ja ei. Punttisalille minua ei saa ei niin mistään hinnasta.

Kulunut vuosi on ollut taas vauhdikas kerhollamme. Paljon puhuttu masto saatiin nostettua ylös, kerhon Spider kunnostettua, miltei joka kuukausi on ollut jotakin ohjelmaa, on tullut käytyä porukalla reissussa ja paljon muuta on sattunut ja tapahtunut. Vuotta on vielä jäljellä eikä tekemiset vielä tähän pääty.

Kerhon oma asema on saatu kunnostettua ja uutta on tulossa tontille. Lisäksi kerho on aktivoitunut viime aikoina huomattavasti kilpailuissa workkien jo useamman kilpailun Riihimäessä pv:n nurkille sijoitetulta asemalta. Toki kerholtakin on kilpailuihin osallistuttu, mutta viime aikoina on pv:n nurkilla käynyt melkoinen kuhina. Aseman antenni on todella järeää tekoa ja alemmille taajuuksille löytyy lisäksi kotitekoiset antennit. Nyt kun kilpailemisessa on päästy alkuun ja fasiliteetit alkavat olla kunnossa, niin olisihan se metkaa jossakin kohtaa järjestää kerhon sisäinen oh3ad vs oh3d kilpailu parin tiimin voimin. Tätä siis tulevaisuudessa kehittämään.

Kerhomme on tänä vuonna ollut qso-määrissä laskettuna luultavasti aktiivisempi kuin koskaan aikaisemmin. Kerhomme on tänä vuonna workkinut tuhansia yhteyksiä omalla kutsullaan, oh3d-kutsulla sekä erikoiskutsulla OF100FI. Valitettavasti tarkkaa määrää yhteyksien määrästä ei minulla ole, mutta jahka vuosi saadaan päätökseen, niin eiköhän tuostakin jokin yhteenveto vielä saada tehtyä. Turha siis sanoa etteikö kerholta tai kerhon laitteilla voisi työskennellä. Vaikkei tarkempaa statistiikkaa ole saatavilla, niin uskallanpa veikata, että meidän kerho on ollut kaikkein ahkerin aktivoimaan OF100FI-erikoiskutsua.

Ajatuksen katketessa on hyvä siirtyä viimeiseen ja pakolliseen kappaleeseen. Omalta osaltani todella lämmin kiitos teille kaikille viimeisistä parista vuodesta. Aika on ollut, hmm…, vähintäänkin mielenkiintoista. Kiitokset siis tässä kaikille osallistumisesta ja jaksamisesta, tukemisesta ja neuvoista. Ensi vuonna sitten taas varmasti jotakin uutta, erilaista ja toivottavasti ihmeellistä. Eihän sitä koskaan tiedä vaikka saataisiin masto-projekti vietyä loppuun.

Kiitoksin ja 73 itse kullekin.

Mikko, OH3FOG

Ahvenanmaan retki 2017

Vaikka Martin OH2BH ansiosta FT8-workkiminen muodostui merkittäväksi osaksi Ahvenanmaan matkaa, niin oli siellä muutakin nähtävää. Ajoittamatta tarkemmin miten pääsimme Jarin OH3GSH kipparoimalla autolla Turun ja Maarianhaminan kautta leiripaikalle Geta-vuoren läheisyyteen meren rannalle ja miten kävimme katsastamassa kaksi big gun –asemaa annan kuvien puhua puolestaan.

Matkaan kuului workkimisen ja antennirakennelmien katsastamisen lisäksi ruokailu Geta-vuorella Soltunan ravintolassa. Vakka olimme saarella kala-annokset jäivät pahasti toiseksi liha-annoksien jälkeen. Aterioinnin jälkeen otettiin pakollinen ryhmäkuva. Leiripaikalla Jorma OH3EX kumppaineineen järjesti maittavat ilta- ja aamupalat.

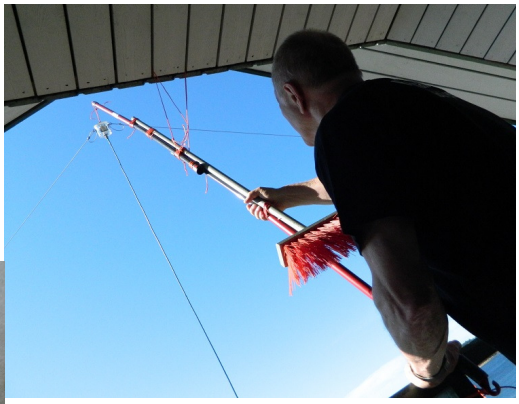

Majoituspaikka oli tasoltaan hyvä ja antennikin saatiin riittävän ylös kallion pinnasta improvisoimalla siivoustarvikkeita käyttäen onkivavan korvike Kalevin OH2NC ja Riston OH3UU toimesta.

Jukan OH3OJ matkarigikompleksi saatiin pikaisesti kiinni antenniin ja melkein kaikki oli valmista teho-

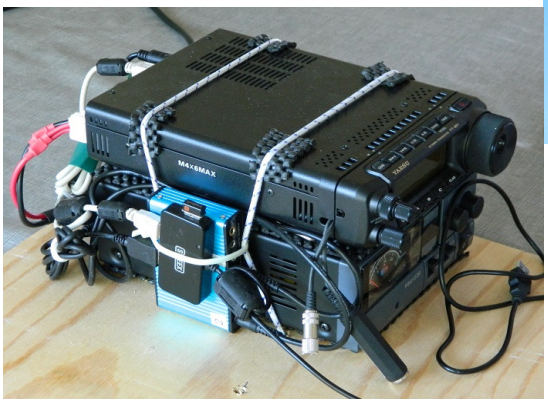

työskentelyyn. Kuitenkin se viimeinen tolpanväli puuttui, jotta läppärin FT8-ohjelma olisi voinut ohjata PTT:tä. Ensin kokeiltiin PTT-ohjausta käsin, mutta nopeasti selvisi sen olevan hankalaa sanomavaihdon tarkan ajoituksen ja olemattoman päätöksentekoajan takia. Onneksi FT8-protokolla sallii VOXin käytön. VOX toimiakseen vaati rigin yhden nastan maadoittami-

Ahvenanmaan retki

sen; sopiva johto löytyi ja Riston OH3UU lahjoittama hakaneula pelasti loppullisesti tilanteen. Vesiputousnäyttö antaa hyvän kuvan bandiaktiivisuudesta silloin, kun signaalit erottuvat pohjakohinasta. Eniten bandiaktiivuusnäyttö auttaa löytämään raon omalle signaalille. Siitä näkee mukavasti myös, kun saa vastauksen CQ-kutsuun. Kusoja kertyi 256 ja maita 45.

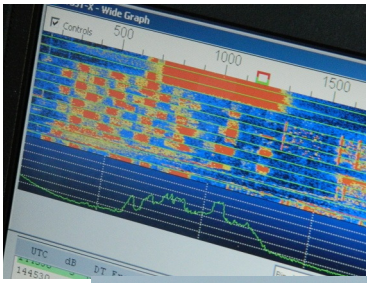

FT8-modesta ja workkimisesta on tarkemmin omassa osuudessa tuonnempana julkaisus´sa.

Ensimmäiseksi vierailtiin OH0Z asemapaikalla katsastamassa antennirakenteita. Oli siellä alimmilla bandeilla dipolejakin. Huomaa jonkinlainen baluni. Aseman yleiskuva toi esiin jatkuvan ylläpidon ja huollon tärkeyden. Ennen toisen asemapaikan tsekkausta tehtiin matkalla vielä muonatäydennys.

Geta-vuoren korkeimmalla kohdalla on OH0V. Sieltä löytyi komea rivi suunta-antenneja. Tarkkaan katsoen beamien syöttö on tehty deltasovituksella ja 1:4 koksimuuntajalla täysin symmetrisesti eli antenni kerää vähemmän häiriöitä. Systeemin rakentaja on käyttänyt ulkona yksinomaa kehittämäänsä koksikaapelien liittämistä LI-itos, jossa liitettävät kaapelit ovat rinnakkain ja vaipat on juotettu toisiinsa ja keskijohdot samoin ilman sen kummenpia tiivistyksiä. Koko komeus on tuulettuvassa ylösalaisin olevassa ”purkissa”. Pieni impedanssiepäjatkuvuus ei käytännössä näy HF-alueen SAS-mittauksissa.

Antennimastoja pyörittää tukeva kääntäjä.

Geta-vuorella on näköalatorni, josta on maisemien lisäksi hyvä näkymä suunta-antenneihin. Sieltä näkyi hyvin miten antennien

Ahvenanmaan retki

rakenne hipoo täydellisyyttä.

Jäipä aikaa keskusteluun ennen ateriointia ja paikalle ilmestyi myös F-maasta vierailijoita. .

Ilta käytettiin seurusteluun, saunomiseen ja FT8-workkimiseen.

Kaikki päättyy aikanaan ja antenni laskettiin. Retki oli ilmeisesti menestys, ainakin hymyilytti lähtöä odotellessa.

Matkailussa on omat haasteet ja auton ovi oli yksi niistä.

Veken tarina

Veke katseli klusterin tarjontaa. Siellä se Hartsa taas oli spotattuna oikein Ameriikan poikien toimesta. Saman kylän ja kurssin miehiä ei siinä mitään. Hartsalla oli kuitenkin ollut aavistuksen verran enemmän lykkyä elämässä kun oli maalle muuttanut ja saanut sinne laitettua isot mastot ja biimit. Rikkaan ja kauniin eukonkin meni naiman. Veke vilkaisi sohvan nurkalla nököttävää emäntäänsä. Toista se oli täällä antenneiden ja muiden kanssa. Radiot sai avata kun xyl ei ollut kotosalla ja antennit sai laittaa kunhan niitä ei näkynyt. Niinpä G5RV oli vedetty puiden välistä miten sattuu ja talon välikatolle oli piilotettuna aneetit toistimia varten. Olihan Veke kyllä kovasti koittanut saada mastolle lupaa milloin anomalla ja milloin rukoilemalla, mutta kuuroille korville olivat pyynnöt kaikuneet. Maiden kerääminen kuulosti jänskältä, mutta eipä sitä langalla kovinkaan helposti peritioita jahdata. DXCC:n suhteen oli toivo jo aikaa sitten heitetty ja kehitetty tilalle uusi taito. Vekestä oli tullut kohtuullisen taitava bandi-poliisi vaikka ei kielimiehiä ollutkaan. Peditioita seuraamalla oli kohtuullisessa ajassa oppinut solvaamaan niin italiaksi, venäjäksi, espanjaksi kuin luonnollisesti englanniksi. Ja kyllähän se aina vanhan miehen oloa kummasti piristi, kun sai splitin unohtanutta oh-toveria isällisesti kutsua urpoksi bandilla. Kunpa vaan Hartsa tekisi kerrankin edes yhden mokan niin pääsisi tuotakin pirulaista ojentamaan. Niin tai pääsisi eroon eukosta tai biimit kiellettäisiin niin jo alkaisi elämä taas hymyillä.

Perinteinen maanantainen kerhoiltama oli ohi ja Veke oli täynnä tarmoa. Vaikka Veke käyttikin kaiken tarmonsa kerholla politiikasta puhumiseen mieluummin kuin harrasteesta niin tällä kertaa Veke oli joutunut istumaan illan kuunnellen viereistä keskustelua. DX-hait Jake ja Pekka olivat keskustelleet jostakin ihmeen remontti-yhteydestä. Kaikkea ei Veke ollut ymmärtänyt, mutta tärkein ajatus eli se, että jossakin kaukana kotoa voisi sijaita oma hyper-asema. Kotoa sitten voisi wörkkiä tuota asemaa. Siinähän se ratkaisu olisi. Jonnekin kauas oma asema joka olisi poissa näkyvistä ja samalla hellasäröä aiheuttamasta. Ja voisipa sitä tarvittaessa yhteyksiä voisi pitää vaikka puhelimella tai tabletilla. Ei kait se nyt niin vaikeaa voi olla. Vaikka kuinka Veke surffasi netin laineilla ei remontti-yhteys termeillä löytynyt mitään painokelpoista infoa paria Remontti Reiskaa lukuun ottamatta. Näiden yhteystiedot menivät puhelimeen talteen nopsaan, koska eihän sitä yhtään tiedä missä kunnossa tuleva etäpaikka olisi ja kuinka paljon tehtävää siellä olisi. Kel-

lon lähestyessä kahta yöllä olisi viisasten rinkikin vielä kiinni. Konstit olivat vähissä, joten Veke suuntasi huokaisten kohti makuuhuoneesta kuuluvaa kuorsausta.

99-rinki oli hyvässä vauhdissa heti aamusta alkaen kaikkien paikallisten suuruuksien ollessa läsnä. Veke breikkaisi välin taajuudelle toivottamalla kunnioittavat huomenet kaikille. Kutsua oli turha lähteä huikkaamaan. Jos ei äänestä kaveria tunnista, niin taajuus on väärä. Saa jatkaa eteenpäin. Näin oli tullut monia neuvottua ja tulostakin oli vähitellen syntynyt. Poissa olivat nuoret tunarit viisastelemasta. Olihan sitä paitsi kutsu jo kertaalleen vuosia sitten esiteltyä ja jos joku nyt ei häntä tunnistanut, niin omapa oli häpeänsä. Veke aloitti varovasti kysymällä josko kukaan olisi mahtanut koskaan käyttää remontti-yhteyttä ja hiljaisuus laskeutui taajuudelle.

- Mikä helkkarin remontti-yhteys? Haetko sä nyt parisuhteeseen neuvoja vai ajattelitko lopultakin korjata sen vuotavan katon? Kake kysyi
- Eikun se pahuksen remontti-yhteys. Siis se millä voi laittaa aneetit vaikka Turkkiin ja pitää yhteyksiä kotoa käsin. Veke neuvoi kiihtyneenä. Vuotavasta katosta muistuttaminen oli saanut hermot tiukalle.
- Sä tarkoitat remote yhteyttä. Toimiihan se mainiosti. Nytkin istun kotosalla ja antennit nököttelevät tuolla Tampereen eteläisellä puolella.
- Turhaan sä Veke tuollaiseen ryhdyt. Menee vaan rahat eikä turhaan vaivaa näet. Helpompi se on kotoa workkia. Mitään deeäksiä kuitenkaan saa workittua tuolla kielipäällä.
- Ei mutta sähkötyksellä pitää vaikka ei kieliä osaisikaan. Kohta on yhteyksiä enemmän kuin teillä kaikilla yhteensä.

Veke löi kostoksi humpan soimaan ja junttasi kumilangalla tangentin pohjaan. Siinähän koittavat turista saatana. Lahdessa käydessään kuullut jostakin amatööristä joka oli osallistunut kilpailuun osaamatta merkkiäkään. Jos kerran joku on tuon jo tehnyt niin miksei hänkin. Ajatuksesta innostuneena Veke päätti armahtaa tuttaviaan humpan soitolta ja vaihtoi tilalle Fredericin parhaat.

Ja niin aika kului ja kotona elämä rauhoittui uomiinsa. Emäntä oli tyytyväinen päivisin kuuluvaan musiikin soittoon eikä iltaisinkaan radio häirinnyt unia. Korkeintaan tietokoneen tasainen hurina ja näppäimistöstä kantautuva tasainen naksutus saattoivat parempaan uneen. Emäntäkin oli pariin otteeseen hymyillyt ja joulukin oli tullut jo monta paria kuukautta etuajassa. Kyllä se sähkötys sittenkin on herrojen laji. **Mikko, OH3FOG**

Postituslista ja jäsentiedot

Muistathan kerhon aktiivisimman tiedotuskanavan eli postituslistamme (oh3ad-l@oh3ad.fi), joka tuo sähköpostiisi kerhomme jakelussa olevan ajankohtaisen informaation. Jos et vielä ole listalla mukana se käy helposti ilmoittamalla sähköpostiosoitteesi Mikolle, OH3FOG (oh3fog@sral.fi). Jäsentietojesi muutos käy myös helposti osoittamalla sähköpostisi Jormalle, OH3EX (oh3ex@sral.fi).

Varmistathan toimivan sähköpostiosoitteen OH3EX:lle, niin saamme esimerkiksi tämän julkaisun perille ensisijaisesti PDF– muodossa. Myös jäsenmaksujen osalta pyrimme siirtymään sähköpostipohjaiseen laskutukseen ja käyttämään paperista muotoa ainoastaan muistutuslaskuissa.

WSJT-X ohjelman asennus ja käyttöönotto FT8– modelle

Tuo FT8 on pieni osa laajaa kokoelmaa heikkojen signaalien prokollia, jotka on kerätty yhteen WSJT-X ohjelmaksi. Siitä on tällä hetkellä saatavissa versio 1.8 rc2, jota olen käyttänyt menestyksellä.
Ohjelma löytyy sivulta https://www.physics.princeton.edu/pulsar/K1JT/wsjtx.html. Ohjelman liitäntä minimissään radion ja tietokoneen välillä on audio molempiin suuntiin ja PTT. Ohjelma tukee CAT-ohjausta eli bandin ja taajuuden asetus onnistuu tietokoneella tai rigillä. Liitäntään tarvitaan jokin sovituspurkki esim. SignalLink tai USB-liitäntä rigissä, jolloin audio siirtyy digitaalisena tietokoneen liitännässä. Myös audioliitäntäinen ratkaisu toimii yhtä hyvin, jolloin PTT kulkee RS-232 tai vastaavan liitännän RST- tai DTR-signaalilla. Sinänsä liitäntä on ihan sama kuin RTTY-käytössä, kun RTTY-audiosignaali tehdään tietokoneella.

Ahvenanmaalla totesimme, että tietokoneen on ohjattava lähettimen käynnistymistä, koska ihminen on liian hidas ja epäluotettava toimimaan ajoittimena. Lähettimen ohjaus voidaan jättää myös rigin VOX:n varaan
Itselläni on FTDX3000, johon saa läppärin kiinni USB-johdolla. Tuo yksinkertaistaa huomattavasti rigin ja läppärin liittämistä toisiinsa. Liittämisessä on huomioitava, että ennen USB-piuhan kytkentää on syytä asentaa läppäriin sopivat USB-ajurit.
Ohjelma ensikäynnistämisen yhteydessä tehdään joukko asematietojen ja rigiliitännän asetuksia. Ne yllättäen löytyvät File -> Settings – täpän takaa; Configurations on nimensä mukaisesti talletetuja asetuksia erilaisia laitekokoonpanoja varten.

General-kohdassa asetetaan aseman kutsumerkki ja lokaattori. Loput asetukset on mielen mukaan. Itselläni on Display-alueella TX messages to RX frequency window –täppä klikattuna, jolloin voi olla helpompi pysyä kärryillä missä mennään yhteyden aikana. Jos haluaa pysyä kärryillä mitä on tullut työskenneltyä, niin Show DXCC entity and worked before status –täppä kannattaa klikata.

Radio-kohdan asetukset riippuvat rigistä ja miten sitä halutaan ohjata. Yksinkertaisimmillaan Rig: None ja PPT Method VOX. Itselläni Rig-valinta vaati arvaamista, koska taustalla oleva Hamlib ei tunne FTDX3000-radiota ja otin seuraanvan suuremman FTDX5000; tosin kaikki USB-liitännäiset Yeasut taitavat käyttää riittävän samanlaista CAT-komentosarjaa. CAT Control alueen asetuksissa Serial Port ei ole suinkaan USB, vaikka niin luulisi, vaan Silicon Labsin Enhanced COM –portti. PTT Method valitsin CAT.

Audio-kohdassa valitaan radioon liittyvät muuntimet. Save Directory –kohdassa voisi valita jonkin hakemistopolun, johon on itsellä helpompi pääsy kuin tuohon oletusarvoiseen Windowsin kätkemä polku. Tosin sinne pääsee ohjelman sisältä helposti File -> Open log directory –täpällä.
Muut asetukset voi aluksi jättää oletusarvoihin, ellei halua esim. verkkopalveluja.

Seuraavaksi valitaan **Mode**-lehdeltä FT8.
Voipi olla hyödyllistä antaa ohjelman tallettaa kaikki mitä kusoilun aikana tapahtuu valitsemalla Save-lehdeltä Save all. Olisin tuota tarvinnut selvittääkseni somuun menneen DX-kuson todellisen tilanteen se kun jäi laittamatta lokiin.
Jos ei käytä ”täyttä” CAT-ohjausta, niin on hyvä muistaa, että FT8-modella radio tulee aina asettaa käyttämään ylempää sivukaistaa (USB) taajuusalueesta riippumatta.
Loput kikat voi olla helpompi selvittää rigin ääressä. Eli sen kun vaan workkimaan.

Työskentelytaajuus
FTDX3000 audiokaistaleveys on huomattavasti alle 5 kHz, joka olisi WSJT-ohjelmiston käsittelykyvyn yläraja. Ohjelmistossa on kullekin bandille suositeltu toimintataajuus, johon rigi menee CAT-ohjauksella automaattisesti. Olen huomannut, että asemia on usein enemmän rigin äänitaajuusalueen yläpuolella kuin alle 500 Hz taajuuksilla. Noita toimintataajuuksia voi käydä muuttamassa File -> Settings -> Frequencies –kohdassa. Itse laitoin 500 Hz lisää ja vesiputoukseen tuli enemmän asemia. FTDX3000 äänikaistaa voi aavistuksen lisätä SHIFT-nappulalla kääntämällä sitä oikealle, jolloin taajuusalue kasvaa yläreunasta enemmän kuin pienenee alareunasta tai ainakin siltä näytti.

Lokiohjelma
WSJT sisältää lokinpito-ohjelman, joka saadaan toimimaan lähes automaattisesti QSO:n edistyessä protokollan mukaan. Ohjelma tuottaa teksti- ja Adi-tiedostot eli tiedot on helppo siirtää vaikka QSL-kirjoitusohjelmaan. Lokinpidon ja radion ohjaamisen voi hoitaa myös muilla ehkäpä paremmilla tavoilla.

Workkiminen
Jotta vastaanotto toimisi hyvin, pitää signaalin tason olla sopiva. Jos voimakas signaali aiheuttaa leikkaantumista ja sitä kautta haitallisiä särötuloksia. Kahdenkertaisessa ilmaisussa tehtävässä ensimmäisen ilmaistun signaalin vähentämisen jälkeen signaali sisältää särötuloksia, jotka saattavat pilata jäljellä olevan toisen signaalin ilmaisun. Signaalitason seurantaa varten on ohjelmaikkunassa vasemmalla tasomittari, jonka tulisi pysyä vihreänä. Ohjelmassa ei ole vastaanottotason säätöä ja se on tehtävä Windowsin asetuksilla ja/tai rigin tai sovittimen säädöllä.
Ohjelmaikkussa oikealla on lähetystehon säätö, jolla rigiin lähtevä äänitaajuustaso voidaan säätää sopivaksi. Lähetystehoksi riittää yleensä muutama kymmenen wattia tai vähemmän. Joissakin rigeissä lähettimen ALC tulee levottomaksi liian isolla teholla huonontaen lähettävän signaalin hyvyyttä jopa niin paljon ettei sittä pysty ilmaisemaan.
Omassa ikkunassaan näkyvä vesiputousnäyttöä voi säätää mielensä mukaan. Bins/Pixel määrää kuinka leveä spektrialue näkyy. N Avg määrää kuinka pitkän ajan spektristä tehdään keskiarvoa eli samalla kuinka nopeasti vesiputous laskee. Harvan rigin pientaajuus alkaa nollasta ja Start-valinnalla voi 100 Hz portain valita alkutaajuuden, jolloin näyttöön voi sopia paremmin rigin pientaajuusalue riippuen Bins/Pixel arvosta. Flatten-täpällä kompensoidaan äänitien eri taajuuksien vahvistuseroja, jolloin signaalit on helpompi erottaa kohinasta.
Vastaanotto käynnistyy ohjausikkunan puolivälissä olevalla Monitor-nappulalla, ellei se ole valmiiksi vihreä. Lyhyesti eri toimintoja:

- Vasemman puolen Band Activity -ikkunaan tulee 15 s välein ilmaistujen asemien sanomat
- Oikean puolen RX Frequency –ikkunaan tulee vastaanottotaajuuden kohdalla olevien asemien sanomat
- Vastaanottotaajuuden voi valita vesiputousta klikkaamalla, klikkaus asettaa vihreän kaistan vasemman reunan taajuuden
- Lock TX = RX asettaa lähetintaajuudeksi vastaanottotaajuuden
- Auto Seq –täppä antaa ohjelmalle oikeuden hoitaa QSO kotiin
- CQ kutsussa Call 1st –täppä antaa luvan automaattisesti vastata ensimmäiseksi ilmaistulle asemalle
- Log QSO avaa QSOn tallennusikkunan
- Stop keskeyttää vastaanoton
- Monitor aloittaa vastaanoton
- Erase pyhkii vastaanottoikkunat
- Decode ilmaisee vastaanottotaajuuden signaalin
- Enable TX aktivoi lähettimen
- Halt TX lopettaa lähetyksen
- Tune käynnistää lähettimen kantoaallon, ei modulaatiota
- Ohjausikkunan oikeassa alareunassa on kaksi sanomalehteä:
    - GenerateStd Messages eli Muodostetaan vakiosanomat
    - Calling CQ / Answering CQ eli CQ lähetys ja siihen vastaaminen
- Ensimmäistä käytetään lähes automaattiseen kusoiluun:
    - Sanoma nro 6 sisältää valmiin CQ-sanoman, täppä valitaan ja käynnistetään lähetin
    - Vastanneista valitaan klikkaamalla haluttu ja kone hoitaa loput
        - Klikkaamisessa on kova kiire
        - Call 1st täppä tekee oman valinnan eli riittää QSOn etenemisen seuraaminen
- Seuraavan lähetyksen sisällön voi muuttaa valitsemalla mielestään sopivamman sanoman.

- Calling CQ / Answering CQ antaa työkalut ohjata itse QSOn etenemistä
  - Vasemmalla puolella on CQ-kutsujan sanomat
    - CQ nimensä mukaan lähettää yleiskutsun
    - dB lähettää signaalivoimakkuusraportin valitulle asemalle
    - RRR lähettää kuittauksen saatuun raporttiin
    - Gen msg näyttää seuraavaksi lähetettävän sanoman
    - Free msg lähettää valitun vapaamuotoisen viestin, kun muuta ei ole valittu
  - Oikealla puolella on CQ-kutsuun vastaajan sanomat
    - Grid lähettää valitulle asemalle lokaattorin
    - R+dB lähettää kuittauksen saatuun raporttiin ja signaalivoimakkuusraportin
    - 73 lähettää kuittauksen saatuun RRR raporttiin
    - Gen msg näyttää seuraavaksi lähetettävän sanoman
    - Free msg lähettää valitun vapaamuotoisen viestin, kun muuta ei ole valittu
  - Muunneltu käyttö
    - Gen msg ja Free msg –kenttä ovat vapaasti muokattavia eli niihen voi kirjoittaa mitä lähetetään seuraavaksi
    - Kentän sisältö koodataan lähettämistä varten koodaussääntöjen mukaan
      - Ohjelma yrittää koodata sanoman mahdollisimman tehokkaasti
      - Jos tunnistetaan yhdistetty kutsumerkki, niin se koodataan siihen sopivan tyypin mukaan
      - Jos sanomassa on liikaa kenttiä tai se on liian pitkä, niin se pätkäistään
      - Siispä jompaankumpaan kenttää voi kirjoittaa vaikka OH3AD OH3MA ja valita kyseinen kenttä ja Enable TX

Tuo on vain lista toiminteista. Itse workkimiseen pääsee helpommin sisälle jonkun jo osaavat avulla.

Reino, OH3MA

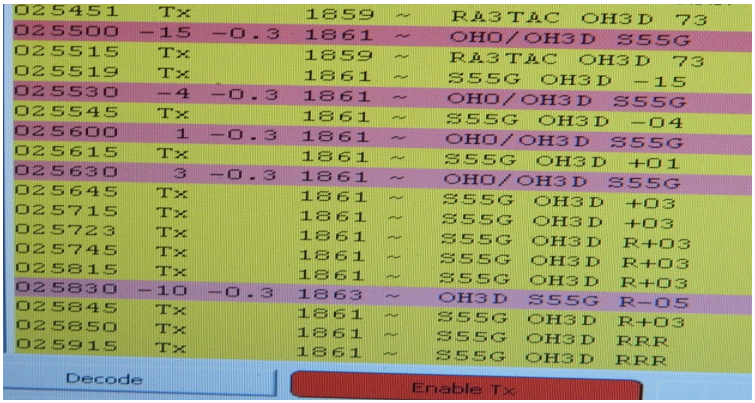

Pisin 50 MHz:n QSO 2016

Rauno, OH3MF kunnostautui viime vuonna voittamalla kuuden metrin etäisyyskisan. Vuoden pisin QSO oli ruutuun PL02cx. Vasta-asemana BM6GLJ ja QSO kirjaantui lokiin 31.05.2016.

Onnittelut Raunolle !

Terveisiä kerhomme Pepa-ryhmältä

Poliisiammattikorkeakoulu teki kartoituksen 3.1.2017 ja tässä niitä muutamia otteita.

Poliisiammattikorkeakoulun kartoituksen mukaan vapaaehtoinen pelastuspalvelu (Vapepa) on poliisille tärkeä ja luotettava kumppani, jota ilman kaikista tehtävistä ei selvittäisi. Vapaaehtoisen pelastuspalvelun käyttö on myös edullista. Yleisimmin vapaaehtoisia käytetään kadonneen henkilön etsinnässä.

Vapaaehtoisia voidaan käyttää muun muassa poliisilaissa tarkoitetuissa etsintä- ja pelastustehtävissä sekä poliisin suorittamaa esitutkintaa ja poliisitutkintaa tukevissa tehtävissä. Konkreettisesti avustaminen on erilaisten etsintätehtävien lisäksi esimerkiksi evakuoitujen auttamista, henkisen tuen ja huollon järjestämistä sekä alueiden eristämistä.

Poliisilaitokset pitävät Vapepan toimintaa hyvin organisoituna ja kustannustehokkaana. Erityisenä lisäarvona pidettiin Vapepan käytössä olevia etsintäkoiria.

Katsauksen mukaan vapaaehtoisten rooli henkilöiden etsinnässä on ratkaisevan tärkeä, ja monessa tilanteessa erityisesti haja-asutusalueilla poliisi ei olisi selvinnyt tehtävästään ilman vapaaehtoisia ammattilaisia.

Poimintoja vuoden 2016 Vapepan toimintakertomuksesta:

- Vapepan hallinto-organisaatio koostuu 15 maakuntatoimikunnasta ja 100 paikallistoimikunnasta.
- Koko maassa toimii noin 1 500 hälytysryhmää, joihin kuuluu noin 18 000 vapaaehtoista.

Vuonna 2016 Vapepan maalla

- 359 hälytystä, joista 153 oli kadonneen henkilön etsintää
- 1370 autettua
- 17 708 työtuntia
- 4 223 auttajaa hälytyksissä

Kerhojen radioamatöörit muodostavat hälytysryhmiä, jotka organisoituvat VAPEPA:n Paikallistoimikuntien hälytysvahvuuksiin. Tämän lisäksi radioamatöörejä on runsaasti muiden järjestöjen hälytysryhmien joukoissa. Radioamatöörejä voidaan arvioida olevan hälytysryhmissä noin 250 henkeä ja tukitoimiin on saatavissa n. 150 henkeä.

Riihimäen seudulla toimintaa koordinoi Vapaaehtoisen Pelastuspalvelun Riihimäen seudun paikallistoimikunta, johon kuuluu toistakymmentä harrasteyhdistystä Riihimäen, Lopen ja Hausjärven alueelta.

Kerhomme ”pepa-ryhmään” kuuluu tällä hetkellä 15 kerhomme jäsentä.

Vuosittain Kolmosten pepa-ryhmä osallistuu noin 2-5 etsintähälytykseen, tänä vuona hälytyksiä on ollut 2 (10.10.17).

Vapepa Riihimäen seudun paikallistoimikunta järjestää jäsenjärjestöilleen erilaisia kursseja, koulutuksia sekä tapahtumia.

Lisätietoja antaa kerhomme Pepa-manageri **Timo, OH3SW**

Maailman ensimmäinen FT8 QSO Ahvenanmaalta pidettiin OH3AD:n kesäretken aikana kutsulla OH0/OH3D. Vasta-asemana oli Petri, OF9PK ja historiallinen QSO– data on aikakirjoissa: 11.8.2017, 16:15 UTC 20 m.

Petrihän on kerhomme jäsen eli tästä tuli kaikki pinnat ”kotiin” - VFB !

Maston huoltoa, joka muuttuikin korjaukseksi

Tämän kirjoittajalla on ollut pystyssä Jaskan OH8QD tekemä maalattu 24 metriä korkea pyörivä teräsmasto vuodesta 1984. Samainen masto on ollut jo ennen tätä paikkaa pystyssä parissa muussakin QTH:ssa. Oletettu valmistusvuosi on jostain 1960-luvulta.

Maston pyörityssysteemi on ollut jo muutaman vuoden hajalla ja mastoa on käännetty käsivoimin menemällä ulos maston viereen. Tämä on häirinnyt workkimista sen verran, että sain aikaiseksi ryhtyä kääntösysteemin korjaamiseen kesän alkupuolella. Sain avuksi Hannun OH8MSG, joka on Sotkamossa olo aikoinaan ollut Jaskan kaverina mastojen rakentamisessa. Ongelmaa tutkittaessa havaittiin, että kulmavaihteen molemmat laakerit ovat niin väljiä, että hammaspyörä heiluu lähes holtittomasti ja siksi kääntämisessä on ongelmia ja ketju ei pysy paikoillaan. Ei sitten muuta kuin kulmavaihde purkuun, Etrasta uudet laakerit tilalle ja kaiken pitäisi olla sen jälkeen kunnossa. Hannu sai laakerit vaihdettua, vaikkakin aika oli tehnyt tehtävänsä ja kaikki ei irronnut aivan kuin Strömsössä. Kun kaikki saatiin kuntoon ja ketjukin oli voideltu liikkuvaksi, niin päästiin kokeilemaan kuinka

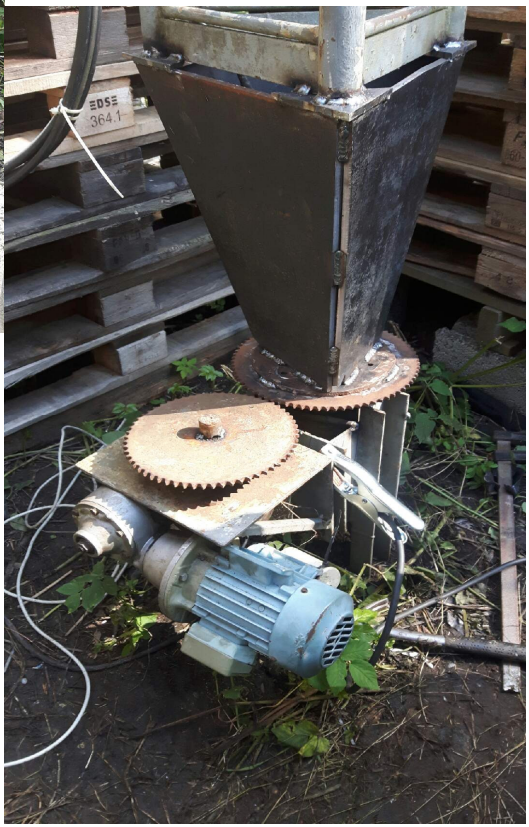

toimii. Minä menin sisään kääntämään moottoria näyttölaitteesta ja Hannu jäi ulos seuraamaan kuinka homma toimii. Sain käännettyä noin 10 sekuntia, kun ikkunasta kuului mahdoton koputus ja huuto – maston alapää pyrki karkuun kun masto kääntyi – Hannu oli todella hätääntynyt asiasta ja kääntämiset jäivät siihen. Maaston alapää oli suojattu alumiinisella kattauksella lunta ja vettä vastaan ja suojus piti irrottaa ennen kuin mitään saatiin näkyviin. Hannu sanoikin, että nyt vasta ongelmat alkoivat – maston juuri oli ruostunut puhki ja pysyi pystyssä vaan koska painovoima puristi mastoa juurikappaletta vastaan. Kaikki 3 mastoputkea olivat käytännössä ruostuneet puhki.

Tilanne rauhoitettiin ja aloimme selvittää korjausvaihtoehtoja. Hannu selvitteli kontaktiensa kautta tilannetta ja samalla selvisi, että vastaa-

via ongelmia on esiintynyt aikaisemminkin. Ratkaisuksi valittiin malli, jossa maston alapäästä poistetaan ruostuneet 50 cm mittaiset putket ja ne korvataan tukevasta levystä tehdyllä kartiorakenteella. Tämä kaikki haluttiin tehdä mastoa kaatamatta ja se vaati maaston juureen tuennan neljälle puolelle. Kasasin Taiston OH3SX kanssa neljä kasaa kuormalavoja, joidenka varaan masto sitten tunkattiin ja tuettiin. Kun kaikki oli valmiina ja ilmakin näytti sopivalta niin masto rälläköitiin poikki ja hitsattiin kartio tilalle. Näin teoriassa, mutta kyllä siinä monta kinkkistä vaihettakin oli matkassa – mm. mahdottomia tuulenpuuskia tuli aivan yllättäin, mutta lopulta kaikki meni hyvin. Samassa yhteydessä huollettiin maston alapään laakerointi ja sinne lisättiin lisää kuulia.

Mastoa kannattaa katsoa ainakin kerran vuodessa sillä silmällä ja huolehtia siitä, että siinä on riittävät tuletusreiät päissä niin vesi ei pääse tekemään siellä sisällä pahojaan, Oheisista kuvista selvinnee korjaustapa.

Jorma, OH3EX

Kerhomme aktiivin QSO vuosi ?

Radiokelit ovat koitelleet HF– workkioiden hermoja tänä vuonna varsin antaumuksella. Muutama uusikin vaihtoehtoinen harrastuskin on käynyt mielessä ”radiokaamoksen” tummimpina hetkinä. Kerholla taas aktiivisuus on ollut huipussaan eli uusi slogan voisikin olla ”When going gets tough—OH3AD starts working”.

Erityisen piristysruiskeen sai aikaan uusi mahdollisuus (tnx OH2LRD ja OH3EX) ajaa muutamia kisoja varuskunnan log periodisella sen maston juurella olevasta merikontista modatusta radiohuoneesta. Tuo antennihan on päävartion takana olevalla nyppylällä ja näkyy majesteetillisesti mm 54:lta Lahteen ajettaessa suoralla ennen Ekokemiä. Samasta asemapaikasta kajahtaa ilmoille myös OI3AY tarvittaessa.

Syyskuussahan ajettiin sieltä muutama kisa useammalla modella eli RTTY, CW ja USB. Nämä kaikki oli suunnattu opetusmielessä tapahtuviksi ja sen mukaisesti kutsu oli avoin kaikille halukkaille tulla seuraamaan ja miksei myös ihan workkimaan. Kaiken kaikkiaan noin 10 kerholaista on paikalla käynyt itse puuhamiesten lisäksi.

Kalustona Jorman TS-590 ja läppäri, valtion 1K-FA, Kalevin 80 m dipoli ja allekirjoittaneelta pikkutilpehööriä avittamaan signaalien matkaa. Softana vanha tuttu N1MM. Setupin säätäminen ja aseman varustelu vei muutaman illan. Eniten aikaa vei TS-590 sielunelämään tutustuminen; ei sattunut olemaan kovin tuttu kone säätäjälle. Yllättävää oli, että CW ja RTTY avainnuksia ei siinä USB:n kautta saa kulkemaan vaikka ääni ja CÀT sitä kautta kulkeekin. CW:lle tarvittiinkin siis erillinen USB– pohjainen avaintaja ja osassa kisoista käytettiin luotettavaa MikcroKeyer kakkosta. RTTY ajetaan AFSK:lla eli MMVARI:n avustuksella, näin vältyttiin lisäkaapelien tinaamiselta.

QSO kulki kohtuullisen mukavasti ja varsinkin 40:llä oli varsin mukava workkia ja DX– qsojakin sai kohtuudella aina lokiin. Antenni pitää kyllä melko runsaasti pyöritellä eli suuntaavuuttakin odotetusti on tarjolla. Antennin kääntäjä on muuten ympäripyörivä tutkamallia eli kaapelien puolesta ei käännellessä tarvitse murehtia.

Kirjoitushetkellä on tämä aktivointiprojekti tuonut OH3D:n kutsulle 3652 QSOa. Tähän kun vielä lasketaan OF100FI/3 kutsulla ajetut QSOt niin ollaan tänä vuonna pitkälti 5000 QSOn paremmalla puolelle. Analysoidaan hieman maansaalista jne. vuoden vaihteen jälkeen kun koko vuoden saldo on kasassa. Kukahan näistäkin kortit hoitaa matkaan ? - hups taisi tulla retorinen kysymys.

Vielä on kisoja tällekin vuodelle jäljellä ja myös yksi OF100FI/3 aktivointiviikko (Itsenäisyyspäivän viikolla) eli mikin ja avaimen varteen on paikkoja tarjolla kaikille workkimisen iloa tai opastusta kaipaaville. Kerromme lähemmin kun uutta tempausta on horisontissa. **Jukka, OH3OJ**